

volna fel Gyulát. De hát most már nem lényeges ez az egész. Adnak vagy nem adnak, olyan mindegy már. Pharoséktól, Szabó Antitól nagy nehezen kivasalt 500 pengőt Mik a 2500-ból. Egyelőre megint van 1000 pengőnk, és Anyuska nem fogadott el semmit. Csak a legszükségesebb vegetatív kiadásaink vannak, de az is rengeteget tesz ki. Most már mindenhez csak feketén lehet jutni. Összesen tizenöt órát álltam sorban öt alkalommal, míg megkaptam a sárga zsidó élelmiszerjegyeket. Amilyen aljasok felülről lefelé mindenki: dacára annak, hogy nem saját hibából, hanem a lehetetlen adminisztrálás folytán jutottam később hozzájuk, levágták az első heti szelvényeket abból az egyhavi adagból is, ami kalóriaértékben csak egyheti tápanyagnak felel meg, tehát tulajdonképpen huszonkét napi koplalást jelent, ha nem pótolja az ember feketén vett tojással, szalonnával, vajjal nagy ritkán. 90 fillér a tojás darabja, és mivel húst hónapszám nem eszünk, ebből kell legalább venni. – Késve jött Jani szüleitől, Jászberényből csomag, mikor Janinak már letelt a mézeshete, és volt benne borjúhús. Miklós olyan áhítattal ült a bécsi szelethez, hogy külön bejelentette az evés minden fázisát: most szétvágom, mondta, most megszagolom, most a villámra tűzöm, most bekapom stb. Úgy nevettem könnyesen szegénykén, mert én csak megvagyok hús nélkül, de ő bizony nagyon nélkülözi. – De szabad-e még nekünk nélkülözésről beszélni, mikor a nagyváradai gettóra gondolunk. Ági írt, mikor elindultak, és írt már a gettóból is, persze csak szűkszavú levelezőlapot, szegényke, de onnan jött emberek mondják, hogy kb. 40 000 ember van egész kis lakóhelyre beszorítva. Igaz, hogy legalább házakban laknak, nem pajtákban és téglagyárakban, mint a Felvidéken, de kb. tizenkét ember jut egy szobára, és napi két liter víz mosdásra, ivásra egyformán, abból kell kijönni. Nem tudom, megkaptak-e még utolsó elsejei pénzküldeményünket, szegényke. Most már nemsokára itt is megalakul a végleges Zsidótanács, azt mondják. Ma, azaz 13-án bent volt a mocskos lapokban az ideiglenes bizottság névsora, közte Török Sándorral, akit ilyen címen mentettek ki Csepelről, hogy ő fogja intézni a kitértek ügyeit. Mikor az Újságírókamara törölt tagjait Csepelre behívták, köztük volt persze Sándorka is. Most ő lett, úgy látszik, a „kultuszminiszterünk”. Undorító, ami a lapokban folyik, különösen az *Esti Újságban*. Hazug, aljas mocskolódás a zsidókérdés körül, és állandó hazaárulás a németekkel kapcsolatos állásfoglalásban. De hát megmaradnak ezek a dokumentumok, és nem tudom, hogy fogják tudni kimosni magukat majd annak idején...

(A napló befejező részét, az 1946-os év bejegyzéseit következő számunkban közöljük.)

Marno János

EGY ÜTÖDÖTT ÓRÁN

Damoklész kardja várja itt fölöttem,
 hogy hüvelyébe, mely porhüvelyem,
 visszacsusszanhasson.

A BOSSZÚ ÁLOM

Bosszúsan fekszem, álmomban bosszút forralok valaki ellen, vagy ő én-ellenem, ki más jöhetne itt szóba még rajtunk kívül, amikor mások csak ideiglenesen szállhatnak meg bennem, valahonnan kvázi ismerős idegenek, elsiklik és kicsorbul rajtuk a figyelmem, hogyan állhatna bosszút rajtuk bármelyik vendégem, akinek már kiismernie magát sem könnyű közöttük; mert egymás közt vannak mindannyian, kiverve engem a saját verítékemből, mely vértől savószínű a kelő homályban.

BRONZKOR

Jönnek a bronzért a rézbőrűek.
Húgom s a nővérem a pincetetőn
vesznek napfürdőt hanyatt, a tető lejt
a szememnek, a szobából bentről
üvölt a tánczenei koktél, ami,
a halottak tudják, delet jelent.
S mégsem hallották, hogy kongatnak, hiszen
ez nálunk még messze nem ebédidő;
ha már a nap komolyan hanyatlani
kezd, és árnyékot vetni szemembe
a két test, akkor majd kordulhat a bél
vagy a gyomor, a koktél egyig tart,
egykor beáll a csend, csupán egy döglégy
fog cikázni hamvvedreink fölött.

ADDIKCIÓ

Ott állok a havazásban a mozi
előtt, s nem hagyom addig elmozdulni
onnan magam, amíg be nem temet
a hó. Nem hallom lélekgyógyászm,
mikor tapsol nekem; lélekgyógyászm
egyidős velem, hosszú, ősz haját
visel, amelyet én képtelen volnék
magamon elviselni. Betegei
is nagyobbbrészt öreg, letapadt hajú
nénik s alkoholista vénemberek,
szeretik nézni az ablakból kint
a hóban a fagyott varjútetemet.
Most hirtelen nem tudom, hol tartottam.
Megvan. Eltemet, aki eltemet.

PÓKHASÚAK

Disznónk vére a lelkünkön szárad,
ezért is feketült el a vérünk,
vagy vált éjszínű sötétbarnává,
sűrűvé gyakorta, akár az iszap,
mely lassankint megszikkad a napon,
széttöredezik s azután elporlad.
Ha szél támad, belekapaszkodik
a húgom a függönybe, ne lobbanjon
be szobánkba vele a bosszú por-
szelleme, ne fújhasson fel pókhasat
nekünk a rekeszünk alatt, köldök-
tájon, mint a kis fekete ördög-
fiaknak, akik ha vért látnak, rögtön
égtelen sivalkodásban törnek ki.

LAKOMA

hommage à Platon

Madárraj madárrajra madárrajt
röptet, rajzásuk a völgy, a tóvidék
párálló lombzöldjébe szórja rezge
pettyeit, vacsoraidő játja;
és átizzik a szemfenéki ideg-
barlang szürkés érhálózata; s a sás,
a nád között a víz hólyagzik fel,
anélkül, hogy tovább borzolódna.
Kabátszárnyuk alatt összefogódzva
haladnak körbe, lassan, az előttük
cikázó gyerek varázsbotjának
vezényletére – mikor először
jártak erre, október volt, a tónak
csak medre, iszaplap és iszapkocka.

A GYÖNYÖR MAGVA

Nem marad hátra a gyönyörből semmi
a gyötrelmen kívül, amit a gyönyör
elfojtott közben könyörtelenül;
a reflexek is tompán végzik tovább
a dolgukat, mintha agyaggalambot
kellene mindjárt szitává lóni,
agyaggalambot, mely a légynek nem
ártott volna egy szóval sem, nem toltá
előre-hátra a fejét totyogva
a mocskos flaszteron bosszúságodra,
mert némely nénik szórakozása,
hogy magukhoz csalják péksüteménnyel
a tubicákat. S a flasztertubicák
mintha ólomzárnyakkal röpdösnének.